

ПОРІВНЯЛЬНА ТАБЛИЦЯ
до проєкту змін у навчальній програмі інтегрованого курсу «Я досліджую світ»
типової освітньої програми для 3-4 класів закладів загальної середньої освіти,
розробленої під керівництвом Савченко О.Я.

Зміст навчальної програми	Оновлений зміст навчальної програми	Примітки
<i>3-й клас. Пояснювальна записка</i>		
С. 51 Метою навчальної програми «Я досліджую світ» є особистісний розвиток молодших школярів на основі формування цілісного образу світу в процесі засвоєння різних видів соціального досвіду, який охоплює систему інтегрованих знань про природу і суспільство, ціннісні орієнтації в різних сферах життєдіяльності та соціальної практики, способи дослідницької поведінки, які характеризують здатність учнів розв'язувати практичні задачі.	Метою навчальної програми «Я досліджую світ» є особистісний розвиток молодших школярів на основі формування цілісного образу світу в процесі засвоєння різних видів соціального досвіду, який охоплює систему інтегрованих знань про природу і суспільство, безпеку життєдіяльності , ціннісні орієнтації в різних сферах життєдіяльності та соціальної практики, способи дослідницької поведінки, які характеризують здатність учнів розв'язувати практичні задачі.	У меті зазначено безпекові аспекти
С. 51-52 Досягнення поставленої мети передбачає розв'язання таких завдань : – формування дослідницьких умінь, опанування доступних способів пізнання себе та свого організму, предметів і явищ природи і суспільного життя (спостереження, обстеження, дослід, практична робота, вимірювання, систематизація, класифікація,	Досягнення поставленої мети передбачає розв'язання таких завдань : – формування дослідницьких умінь, опанування доступних способів пізнання себе та свого організму, предметів і явищ природи і суспільного життя (спостереження, обстеження, дослід, практична робота, вимірювання, систематизація, класифікація, встановлення логічної та часової послідовності подій, критична оцінка	Конкретизовано завдання реалізації мети з погляду безпекових характеристик

встановлення логічної та часової послідовності подій, критична оцінка побаченого (почутого), встановлення зв'язків і залежностей в природі і суспільстві; між станом довкілля і діяльністю людини, вплив поведінки на здоров'я та безпеку, залежність результату роботи від докладених зусиль; аналіз наслідків ризикованої поведінки); - виховання активної позиції щодо громадянської і соціально-культурної належності себе і своєї родини до України; інтересу до пізнання історії та природи свого краю і країни; пошани до символів держави, ініціативної патріотичної поведінки у громадських акціях, у відзначенні пам'ятних дат і подій; - розвиток толерантності у соціальній комунікації, ціннісного ставлення до природи та її пізнання, до приватного життя інших людей, усвідомлення правової відповідальності у ситуаціях застосування норм і правил життя в суспільстві, інші соціальні навички у взаємодії і співпраці в різних видах діяльності; - створення умов для самовираження учнів у різних видах діяльності, становлення екологічно

побаченого (почутого), встановлення зв'язків і залежностей в природі і суспільстві; між станом довкілля і діяльністю людини, вплив поведінки на здоров'я та безпеку, залежність результату роботи від докладених зусиль; аналіз наслідків ризикованої поведінки); - виховання активної позиції щодо громадянської і соціально-культурної належності себе і своєї родини до України; інтересу до пізнання історії та природи свого краю і країни; пошани до символів держави, ініціативної патріотичної поведінки у громадських акціях, у відзначенні пам'ятних дат і подій; - розвиток толерантності у соціальній комунікації, ціннісного ставлення до природи та її пізнання, до приватного життя інших людей, усвідомлення правової відповідальності у ситуаціях застосування норм і правил життя в суспільстві, інші соціальні навички у взаємодії і співпраці в різних видах діяльності; - створення умов для самовираження учнів у різних видах діяльності, становлення екологічно грамотної та соціально адаптованої особистості;
-формування моделей здорової і безпечної поведінки;
-уміння розпізнавати ситуації, які становлять загрозу для власного життя і здоров'я та життя і здоров'я інших;

грамотної та соціально адаптованої особистості.	<i>аналізувати та оцінювати фактори ризикованої поведінки в довкілля, роз'яснювати можливі наслідки недотримання правил безпечного поводження в кризових умовах сьогодення.</i>	
С. 52 Тематичну основу курсу складають змістові лінії, які визначені Державним стандартом початкової освіти і охоплюють складники названих вище галузей в їх інтегрований суті, а саме: «Людина» (людина – частина природи і суспільства, пізнання себе, своїх можливостей; здорова і безпечна поведінка);	Тематичну основу курсу складають змістові лінії, які визначені Державним стандартом початкової освіти і охоплюють складники названих вище галузей в їх інтегрований суті, а саме: «Людина» (людина – частина природи і суспільства, пізнання себе, своїх можливостей; здорова і безпечна поведінка в умовах цивільного захисту);	Уточнено наповнення змістових ліній питаннями здорової і безпечної поведінки учнів в умовах цивільного захисту; доповнено актуальною тематикою щодо навичок
«Людина серед людей» (соціальні ролі (школяр, член сім'ї і громади), стандарти поведінки в сім'ї, в школі, в громадських місцях; моральні норми; навички співжиття і співпраці, соціальні зв'язки між людьми у процесі виконання соціальних ролей);	«Людина серед людей» (соціальні ролі (школяр, член сім'ї і громади), стандарти поведінки в сім'ї, в школі, в громадських місцях; моральні норми; навички співжиття і співпраці, соціальні зв'язки між людьми у процесі виконання соціальних ролей; волонтерська діяльність як спосіб вияву безкорисливої допомоги іншим);	взаємодопомоги людей в кризових ситуаціях; застосування інформації про безпеку в різних життєвих ситуаціях
«Людина в суспільстві» (громадянські права та обов'язки як члена суспільства і громадянина України. Пізнання свого краю, історії, символів держави. Внесок українців у світові досягнення);	«Людина в суспільстві» (громадянські права та обов'язки як члена суспільства і громадянина України. Оцінювання загроз для себе і інших. Пізнання свого краю, історії, символів держави. Внесок українців у світові досягнення);	

«Людина і світ» (Земля – спільний дім для всіх людей; толерантне ставлення до різноманітності світу людей, культур, звичаїв; залежність стану довкілля від поведінки всіх людей);	«Людина і світ» (Земля – спільний дім для всіх людей; толерантне ставлення до різноманітності світу людей, культур, звичаїв; залежність стану довкілля від поведінки всіх людей; <i>участь у добродійній діяльності на користь інших; взаємодопомога і підтримка народів у кризових ситуаціях</i>);	
<i>3 клас. Змістова лінія «Людина серед людей»</i>		
С. 54 Очікувані результати навчання здобувачів освіти.	<i>пояснює можливі ризики для життя і здоров'я вдома, у школі, на вулиці; вибирає безпечні місця для гри, прогулянки, виходу тварин тощо;</i>	Доповнено практичним застосуванням моделей безпечної поведінки в дома, у школі, в довкіллі
С. 54. Зміст навчання. Небезпечні ситуації в школі, вдома, на вулиці.	Небезпечні ситуації в школі, вдома, на вулиці під час навчання, гри, <i>дозвілля. Розпізнавання і реагування на застережливі знаки, сигнали (типу «Прохід заборонено», «Повітряна тривога», «Обережно: міни» тощо; поведінка під час виявлення незнайомих предметів.</i>	
С. 54 Практичний блок (спостереження, дослідження, вправлення). · Моделювання способів поведінки чужого ставлення до старших та інших членів сім'ї. · Моделювання способів вирішення конфліктних ситуацій (з опорою на літературні твори, ситуації реального життя)	Практичний блок (спостереження, дослідження, вправлення). · Моделювання способів поведінки у ставленні до старших та інших членів сім'ї. · Моделювання способів вирішення конфліктних ситуацій (з опорою на літературні твори , ситуації реального життя) <i>Моделювання поведінки під час виявлення вибухонебезпечних предметів; оголошення повітряної тривоги.</i>	Узгоджено і доповнено практичними завданнями застосування інформації в реальному житті

С. 55 Практичні роботи · Обговорення правил поведінки, прийнятих у класі, школі, місцевій громаді. · Моделювання (інсценізація) поведінки у громадських місцях (з опорою на літературні твори, ситуації реального життя).	Практичний блок (спостереження, дослідження, вправлення). · Обговорення правил поведінки, прийнятих у класі, школі, місцевій громаді. · Моделювання (інсценізація) поведінки у громадських місцях (з опорою на літературні твори, ситуації реального життя).	
С. 55 Очікувані результати навчання здобувачів освіти. Людина в суспільстві виявляє патріотичні почуття, шанобливе ставлення до символів держави традицій і звичаїв твого краю	виявляє патріотичні почуття, шанобливе ставлення до символів держави, захисників і захисниць Вітчизни, традицій і звичаїв твого краю	Приведено у відповідність до викликів сьогодення
С. 55 Практичний блок (спостереження, дослідження, вправлення). · Створення альбому, портфоліо або облаштування тематичної виставки «Ми – громадяни України» (зображення символів, листівки, світлини). · Розв’язання прогностичних задач «Що буде, якщо ... » (ситуації правопорушень)	Практичний блок (спостереження, дослідження, вправлення). · Створення альбому, портфоліо або облаштування тематичної виставки «Ми – громадяни України» (зображення символів, листівки, світлини). · Розв’язання прогностичних задач «Що буде, якщо ... » (ситуації вибору поведінки в умовах небезпеки: -поведінка під час оголошення/відбою повітряної тривоги; -способи повідомлення про виявлені підозрілі предмети; -адекватне реагування на застережувальні написи)	Конкретизовано ситуації застосування інформації в життєвому досвіді
3 клас. Змістова лінія «Людина у суспільстві»		

С. 55 Зміст навчання. Людина – частина суспільства. Сім'я, дитячий колектив, друзі. Залежність людей один від одного. Взаємодопомога	Людина – частина суспільства. Сім'я, дитячий колектив, друзі. Залежність людей один від одного. Взаємодопомога. Благодійність і волонтерство як вияв взаємодопомоги.	Уточнено зміст щодо навичок співжиття і співпраці участю в благодійних заходах
3 клас. Змістова лінія «Людина і світ»		
С. 55 Зміст навчання. Співробітництво країн у питанні збереження природи, обміну культурою, товарами, безпечного життя, запобігання стихіям.	Співробітництво країн у питанні збереження безпечного життя, природи, обміну культурою, товарами, запобігання стихіям та іншим викликам.	Розширено інформацію про взаємодію країн в кризових ситуаціях
С. 56 Практичний блок (спостереження, дослідження, вправлення). Проект «Славетні українці». Накопичення даних про відомих українців із різних сфер життя (мистецтво, спорт, наука) та їх представлення у різних формах (тексти, світлини, розповіді та ін)	Проект «Славетні українці». Накопичення даних про відомих українців із різних сфер життя (захист Вітчизни, порятунок людей в надзвичайних ситуаціях, мистецтво, спорт, наука) та їх представлення у різних формах (тексти, світлини, розповіді та ін.)	Актуалізовано інформацію патріотичного змісту у різних формах презентації
3 клас. Змістова лінія «Людина і природа»		
С. 59 Очікувані результати навчання здобувачів освіти. дотримується правил безпечної поведінки у природі (у лісі, на воді тощо); [3 ПРО 3.2] оцінює власну поведінку і поведінку інших людей у природі; [3 ПРО 4.4] розуміє цінність природи для життя людей, залежність якості життя людей від стану	дотримується правил безпечної поведінки у природі (у лісі, на воді тощо); [3 ПРО 3.2] оцінює власну поведінку і поведінку інших людей у природі; [3 ПРО 4.4] пояснює наслідки ризикованої поведінки для себе й інших у довкіллі; розуміє цінність природи для життя людей, залежність якості життя людей від стану	Розширено безпекові характеристики змісту щодо поведінки в природі

навколишнього середовища; [3 ПРО 2.1], [3 ГІО 2.2]	навколишнього середовища; [3 ПРО 2.1], [3 ГІО 2.2]	
С. 59 Практичний блок (спостереження, дослідження, вправлення) Правила безпечної поведінки у природному середовищі (моделювання та аналіз ситуацій перебування у природі).	Правила безпечної поведінки у природному середовищі. <i>Моделювання та аналіз ситуацій перебування у природі, послідовність дій у разі виникнення небезпеки (виявлення вибухонебезпечних предметів, підозрілих осіб).</i>	
<i>4-й клас. Змістова лінія «Людина»</i>		
С. 59 Зміст навчання. Неповторність кожної людини. Життя людини – найвища цінність. Благодійність як прояв добра і співчуття.	Неповторність кожної людини. Життя людини – найвища цінність. Благодійність як прояв добра, співчуття, <i>взаємодопомоги.</i>	Продовжено тематику, яка стосується благодійності, взаємодопомоги між людьми
С.60 Очікувані результати навчання здобувачів освіти. пояснює, від чого залежить безпека вдома, в школі, в довкіллі [4 СЗО 2.1]	пояснює, як уникнути небезпеки вдома, в школі, в довкіллі [4 СЗО 2.1]. <i>Обмін досвідом уникнення небезпеки в реальних ситуаціях.</i>	Забезпечено практичне спрямування на основі актуалізації життєвого досвіду учнів
<i>4-й клас. Змістова лінія «Людина в суспільстві»</i>		
С. 60 Очікувані результати навчання здобувачів освіти. наводить приклади, відповідальності за скоєні правопорушення;	наводить приклади відповідальності за скоєні правопорушення;	
С. 60 Зміст навчання. Моделювання різних соціальних ролей (учень – учитель – директор школи – продавець – екскурсовод – водій – міліціонер)	Моделювання різних соціальних ролей <i>(учень/учениця – учитель/учителька – лікар/лікарка та ін.)</i>	Відкореговано текст з погляду гендерної відповідності

С. 60 Зміст навчання Розкриття взаємозв'язків між людьми у процесі виконання соціальних ролей (продавець - покупець, лікар – пацієнт, пішохід – водій)	Розкриття взаємозв'язків між людьми у процесі виконання соціальних ролей (продавець — покупець, лікар — пацієнт, пішохід — водій)	
С. 60 Практичний блок (спостереження, дослідження, вправління) Рольова гра «Супермаркет», «Я пасажир» та інші на вибір	Практичний блок (спостереження, дослідження, вправління) Рольова гра «Супермаркет», «Я пасажир/пасажирка», « Я рятувальник/рятувальниця » та інші на вибір	Розширено ситуації застосування
4-й клас. Змістова лінія «Людина і світ»		
С. 61 Зміст навчання. Найближчі сусіди України.	Найближчі сусіди України.	Відредаговано на виклики сьогодення